

[Indenrigsministeren]

I forbindelse hermed peges eksempelvis på behovet for en øget forebyggende indsats i arbejdsmiljøet, trafikmiljøet, det omgivende miljø samt boligmiljøet.

Særlig fremhæver udvalget betydningen af, at der hos det enkelte menneske skabes forståelse for, at det selv har betydelige muligheder for at påvirke sin og andres sundhedstilstand og dermed et medansvar for denne. Samtidig kan man ikke påregne, at sundhedsvæsenet altid vil være i stand til at genoprette helbredet, når sygdom indtræder.

Det vil kræve oplysning og uddannelse at skabe en sådan bredere forståelse i befolkningen for den enkeltes muligheder og ansvar for at påvirke egen og andres sundhed. Den herpå rettede pædagogiske indsats omtales som »sundhedspædagogik«.

Jeg kan fuldt ud tilslutte mig prioriteringsudvalgets anbefaling om, at vi skal satse langt mere på det forebyggende arbejde. Et sådant standpunkt synes i øvrigt også at være på linie med de fleste politiske partiers program.

Inden for sundhedssektoren som sådan har vi snart i mange år gennemført en række foranstaltninger til sygdomsforebyggelse, f. eks. vaccinationsprogrammer, sundhedsplejeordninger, regelmæssige lægeundersøgelser af børn, børnetandplejen og svangerskabsforebyggelsen.

Dette forebyggende system er under stadig udvikling. For nylig vedtog folketingsudvalget af børnetandplejen til også at omfatte småbørnstandplejen. Forebyggende screeninger mod livmoderhalskræft og indsats imod brystkræft er under optræning. På statens seruminstitut er man ved at forberede et vaccinationsprogram for unge kvinder mod »røde hunde« med henblik på at forebygge fødsel af børn med medfødte misdannelser. Samtidig tilstræbes det imidlertid at begrænse tidligere tiders generelle rutineundersøgelser til fordel for en mere selektiv indsats over for særligt truede grupper (risikogrupper) – som eksempel kan nævnes omlægning af tuberkuloseundersøgelserne, skolelægeordning m. v. – for at effektivisere og rationalisere den forebyggende indsats i sundhedssektoren.

Også uden for sundhedsvæsenet har man erkendt behovet for forebyggelse. Inden for socialsektoren har det således været et hovedhensyn bag socialreformen, at sociale

ydelse og foranstaltninger ofte har en sygdomsforebyggende og sundhedsfremmende virkning. Som eksempler herpå kan nævnes familiepolitiske foranstaltninger, revalidering, hjemmehjælp, rådgivning og vejledning, men også kontantydelse i bredere forstand.

Inden for miljøområdet er prioriteringen af den forebyggende indsats kommet til udtryk bl. a. i miljøbeskyttelses- og levnedsmiddelreformerne. Denne linie vil blive videreført i det forslag til lov om kemiske stoffer og produkter, som miljøministeren vil fremsætte i næste folketingssamling. Også den fysiske planlægning bidrager til forebyggelse ved at forbedre vore trivselsmuligheder.

Herudover kan nævnes den ny arbejdsmiljølovs bestemmelser om etablering af en landsdækkende bedriftssundhedstjeneste og fra trafikområdet den obligatoriske anvendelse af sikkerhedsseler, hastighedsbegrænsninger m. v.

Når dette er sagt, må det dog samtidig understreges, at der stadig væk er lang vej igen, før forebyggelsestanken indgår som et naturligt led i al planlægning og indretning af miljøet i videste forstand.

Jeg vil i denne forbindelse gerne pege på nødvendigheden af, at vi finder nye strategier i det forebyggende arbejde. Inden for sundhedssektoren må vi interessere os aktivt for forhold af sundhedsmæssig betydning også inden for andre myndigheders ansvarsområde. Det vil i denne forbindelse være hensigtsmæssigt, hvis sundhedssektoren inddrages i andre myndigheders beslutningsproces på områder, hvor dette kan støtte de sundhedsmæssige hensyn.

Et sådant samarbejde vil også kunne omfatte fælles undersøgelser og forskning inden for områder, der samtidig berører sundhedssektoren og andre sektorer.

Jeg kan også fuldt ud tilslutte mig en styrkelse af den sundhedspædagogiske indsats. Behovet for en øget oplysning om sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende forholdsregler er efterhånden almindeligt erkendt, og der er da også på mange områder gennemført et oplysningsarbejde. Jeg vil her blot eksempelvis nævne sundhedsplejerskernes vejledning til forældre, den mere generelle vejledning om svangerskabsforebyggelse og kønssygdomme samt undervisningen i sundhedslære i folkeskolen. På misbrugsområdet har jeg senest i marts 1977 (folketings-